

Alþingi
Erindi nr. P 139/946
komudagur 13.12.2010

Samtök eigenda sjávarjarða.
Pósthólf 90,
780 Hornafirði.

Alþingi nefndasvið, 101 Reykjavík.

13. desember 2010.

Skilgreining á netlögum í frumvarpi til laga um skeldýrarækt, samkvæmt 3. gr., 1. lið og 5. lið.

Ég vísa í tvo tölvupósta til nefndasviðs frá stjórn samtakanna, dags. 8. og 9. desember 2010. Ennfremur er vísað í meðfylgjandi auglýsingu samtakanna, dags. 3. október 2003.

Í 1. lið frumvarpsins segir:

„*Eignarland*: Landsvæði, þ.m.t. innan netlaga í stöðuvötnum og sjó, sem er háð einkaeignarrétti þannig að eigandi landsins fer með öll venjulega eignarráð þess innan þeirra marka sem lög segja til um á hverjum tíma“.

Í 5. lið frumvarpsins segir:

Netlög: Sjávarbotn 115 metra út frá stórstraumsfjöruborði landareignar.

Eigendur sjávarjarða eiga lögvarinn eignarrétt á hluta sjávar úti fyrir þeirra löndum og þar með séreignarhlutdeild í sjávarauðlindinni sjálfri út á 200 mílur, þar sem auðlindin er hreyfanleg og óskipt heild í því tilliti. Lagafyrirmæli eru frá Alþingi um eignarrétt eigenda sjávarjarða í sjávarauðlindinni og í stjórnarskránni er ákvæði um friðhelgi eignarréttarins. Mannréttindadómstóll Evrópu hefur komið með eftirfarandi orðrétt bindandi álit sitt í málinu nr. 40169/05, 2. desember 2008:

3. The Courts's assessment

“Moreover, the Court finds that the applicant's right to engage in fishing in the net zone adjacent to the coastal property in question constituted a “possession” within the meaning of Article 1 of protocol No. 1”.

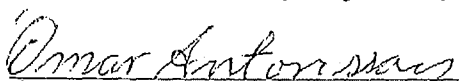
3. Álit dómstólsins

„Ennfremur er það niðurstaða dómsins að réttur kæranda til þess að stunda fiskveiðar í netlögum úti fyrir sjávarjörðinni sem um ræðir hafi lögformlega stofnað til „eignar“ í skilningi 1. gr. samningsviðauka 1“.

Í skilgreiningum frumvarpsins er talað um eignarland, landsvæði og sjávarbotn. Að mati stjórnar samtakanna er hér farið með takmarkaðar upplýsingar og kann þetta að leiða til misskilnings. Í því sambandi er vísað í ofangreint álit Mannréttindadómstóls Evrópu og skýringar hans á eign í þessu sambandi. Ennfremur er vísað í skýringar í þingtíðindum sem nefndasviði voru sendar með tölvupóstinum 9. desember. s.l. um lagaboð vegna fiskveiða og hvalveiða. Nokkuð ljóst er, að menn á 13. öld og miðri 19 öld voru fyrst og fremst að tala um fiskveiðiréttindi og veiðiréttindi alveg niður á botn en síður um sjávarbotninn sjálfan sem slíkan. Hér með er farið fram á að betra orðalag verði fundið á liði 1 og 5 í lögum.

Virðingarfyllt,

f.h. Samtaka eigenda sjávarjarða (heimasíða: www.ses.is).

Ómar Antonsson, formaður, omar@litlahorn.is

5882330

Auglýsing um einkaeign á hafsvæðinu í netlögum og að sjávarjörðum fylgir eignarhlutdeild í sjávarauðlindinni í heild

Með vísan til meginreglna íslensks réttar um réttaráhrif friðlýsinga og lögfestna, sbr. m.a. 16. og 17. kap. landleigubálks Jónsbókar, og með vísan til samkvæmrar dómiðkunar frá ómunatíð og neðangreindra tilvitnana í sett lög, þá kunngjörst hér með og tilkynnist:

- Eigendur sjávarjarða eiga eignarréttarlega hlutdeild í sjávarauðlindinni og beinan eignarrétt að fiskveiði í netlögum sem er varinn af 72. gr. stjórnarskrárinnar.
- Eigendur sjávarjarða eiga ítakarétt til veiða í fiskhelgi utan netlaga og á hefðbundnum miðum, sem jafna má til afréttarréttinda og er því eignarréttarlegs eðlis og varinn af 72. gr. stjórnarskrárinnar.
- Útræði/heimræði og útræðisréttur, er einnig varinn af 75. gr. stjórnarskrár, enda jafnframt atvinnuréttarlegs eðlis.
- Sjórinn og sjávarbotninn í netlögum er víða mikilvæg uppeldisstöð og þar er oft mikil fiskgengd. Lífríkið og sjórinn innan og utan netlaga er ein hreyfanleg og óskipt heild. Þetta staðfestir séreignarhlutdeild sjávarjarða í sameign íslensku þjóðarinnar sem nefnd er í 1. gr. laga um stjórn fiskveiða.

Sjávarjarðir á Íslandi eiga og hafa frá ómunatíð átt hlutdeild í sjávarauðlindinni. Eignarhlutdeild þessi byggist í fyrsta lagi á netlögum, sem er ákveðið svæði í einkaeign í sjó út af landi (samanber meðal annars 3. kapitula rekabálks Jónsbókar frá 1281, 3. gr. tilskipunar um veiði á Íslandi frá 20. júní 1849, 1. gr. laga nr. 39/1914 um beitutekju, 4. og 5. gr. vatnalaga nr. 15/1923, 14., 72., 77., og 96. gr. laga nr. 76/1970 um lax og silungsveiði, 1. og 2. gr. laga nr. 73/1990 um eignarrétt íslenska ríkisins að auðlindum hafsbotsins, 1. gr. laga nr. 64/1994 um fuglaveiðar, 1. og 2. gr. laga nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu og 1. gr. laga nr. 13/2001 um leit, rannsóknir og vinnslu kolvetnis). Í öðru lagi eiga sjávarjarðir fornan atvinnurétt, svokallað útræði/heimræði, sem metið hefur verið í fasteignamati og einnig hvalveiðiréttindi.

Fiskveiðilandhelgi Íslands, sem miðast út frá landi, víðast út frá landi sem er í einkaeign, nær einnig yfir netlög og er því þessi séreignarréttur hluti af landhelginni, sbr. 1. gr. laga nr. 41/1979 um landhelgi Íslands. Hafið og lífríkið í netlögum, ásamt öllum gögnum og gæðum, fylgir sjávarjörðum og er eign eigenda sjávarjarða. Einn frjósamasti hluti hafsins er í netlögum og er lífríkið ásamt sjónum sjálfum á hreyfingu milli netlaga í einkaeign og ytra svæðis þar sem ríkið fer með umráð. Auðlindin er því óskipt sameign.

Vísað er til þess, að með lögum um stjórn fiskveiða hefur eigendum sjávarjarða verið einhliða meinað að nýta þessa eign sína, án þess að fullt verð hafi komið fyrir, samkvæmt 72. gr. stjórnarskrárinnar og án þess að friðunarástæður eða önnur haldbær lagarök fyrir takmörkun eignarréttinda séu fyrir hendi.

Reykjavík, 3. október 2003.

Samtök eigenda sjávarjarða

Omar Antonsson